

Կոնդակ շնորհաւորութեան և օրհնութեան յանուն
Գաբրիէլ Էֆէնտիի Նորատունկեան վասն տարեդարձի
անուանակոչութեան. թ. 369.

Հայրապետական պարգեւ

Կոնդակք յանուն Տ. Տ. Ներսէս, Մխիթար, Մեսրոպ
և Կարապետ եպիսկոպոսաց, որովք շնորհեցան եպիսկոպո-
սական պանակէք. թ. 280, 281, 282 և 283.

Կոնդակ յանուն Տ. Մեսրոպ վարդապետի Նշանեան,
միաբանի Ս. Աթոռոյն Երուսաղէմի, որով շնորհեցաւ վար-
դապետական լանջախաչ. թ. 310.

ՔԱՂՈՒԱԾՔ ԹՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆՅ ՍԻՆՕԴԻ

— Սեպտ. 2-ին Սինօդը որոշեց Տ. Նիկողայոս վար-
դապետին ուղարկել Երնջակի ս. Կարապետ վանքը որպէս
միաբան նոյն վանքի. թ. 521.

— Նոյն օրը Սինօդը լսելով Վարդան Արզումանեան
(Իգդիրմաւա), Մկրտիչ Զաքարեան (Իգդիր), Ներսէս
Տէր-Գրիգորեան (Ալիջան), Գարեգին Գալստեան (Հախվե-
րիս), Յովսէփ Տէր-Կարապետեան (Խալֆալու) և Անդրէաս
Խուրդոյեան (Դաշբուռուն) հանգուցեալ քահանաների վրայ
«Արարատ» ամսագրի հաշուից մնացած ապառիկների գոր-
ծը, որոշեց գործը կարճել և նկատողութիւն անել Երևանի
Կոնսիստորիային իր անփութութեան համար. թ. 524.

— Նոյն օրը Սինօդը լսեց Թալինցոց գրաւած 4 դես.
հողի գործը, որը բացել է վանքի երկրաչափ Կոմարովսկին.
Կառավարութեան ներկայացուցիչ երկրաչափ Լիսովսկու
հետ միասին, որոշեց տալ երկրաչափ Կոմարովսկուն որպէս
ճանապարհածախս 21 ռ. 18 կ. թ. 525.

— Սեպտ. 4-ին Սինոդը լսելով Երևանի Կոնսիստորիայի յայտարարութիւնը, որով նա թոյլտուութիւն էր խնդրում պսակելու հայ-Լուսաւորչական Միքայէլ Շուշանեանին Յունադաւան Սոֆիա Գրանինչենկոյի հետ Լուսաւորչական եկեղեցու ծիսով և առհասարակ հրահանգութիւն՝ նոյնաման դէպքերում վարուելու համար, որոշեց, որ Սինոդի 1908 թ. մարտի 26-ի շրջաբերականի համաձայն միայն հայադաւանութիւնը ընդունելուց յետոյ կարող են օտարադաւանները հայոց եկեղեցու ծիսով պսակուել, որի համաձայն էլ վարուել ներկայ դէպքում. թ. 531.

— Սեպտ. 18-ին Սինոդը լսեց Սինոդի անդամ Տ. Մեսրոպ վարդապետի յայտարարութիւնը Նորին Վեհափառութեանը ուղեկցող Տ. Տ. Գրիգորիս և Մեսրոպ վարդ., պ. Մինաս Չերազի և մի ծառայի վրայ արուած 553 ռ. ծախքի մասին և որոշեց պատուիրել Սինոդիս գանձապահին մատուցանել Նորին Վեհափառութեանը 553 ռ. և գրել այն ելք Մայր Աթոռի տոմարի մէջ, թ. 535.

— Նոյն օրը Սինոդը լսեց Կաղզուանի եկեղեցապատկան այգիների ծախելու գործը և որոշեց օրէնքի 1215 յօդ. (XI հ. I մ.) համաձայն գիմել Ներքին Գործոց Նախարարին թոյլ տալու ծախել Կաղզուանի եկեղեցապատկան հինգ այգիները և նոցա տեղը գնել աւելի շահաւէտ կալուածք. թ. 538.

— Նոյն օրը Սինոդը լսեց Նորին Վեհափառութեան Տ. Տ. Մատթէոս կաթողիկոսի ամսոյս 12-ին Նորին Կայսերական Մեծութեանը տուած երգման և 13-ին ընդունած Ս. Օծման մասին զեկուցումը և որոշեց նախ՝ այսուհետև Սինոդիս բոլոր օրագիրները մատուցանել ի ստորագրութիւն Նորին Վեհափառութեան, որպէս Ատեանի Նախագահի, երկրորդ՝ Տ. Դէորդ արքեպիսկոպոսին ազատ համարել նախագահողի պաշտօնից և երրորդ՝ Նորին Վեհափառութեան երգման թղթի իսկականը, ռուսերէն թարգմանութեան հետ, ուղարկել Տ. Փոխարքային, պահելով նրա պատճէնը Ատեանի գործերում. թ. 540.

— Սեպտ. 22-ին Սինոդը լսելով Ատեանի արխիւի անկարեւոր և աւարտած գործերը ոչնչացնելու մասին զեկուցումը, որոշեց նախ՝ դիմել ներքին Գործոց Նախարարին 1836 թիւի մինչև 1895 թ. աւարտած և կարեւորութիւն չունեցող գործերի ոչնչացման համար և ապա՝ նորա հաւանութիւնը ստանալուց յետոյ, նշանակել մի յանձնաժողով, որը որոշէ թէ արխիւի գործերից որոնց պէտք է ոչնչացնել: Թ. 542.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով կալկաթացի ազա Գէորգ Մանուկեանի կտակի տոկոսները ստանալու գործը, որոշեց յանձնել Ս. Պետերբուրգի Մկրտիչ քհն. Ղազարեանին Նորին Սրբութեան ստորագրութիւնը Անգլիական դեսպանատանը վաւերացնել և Սինոդի թղթի հետ յանձնել Ռուսաց արտաքին գործոց Նախարարութեանը որ Կալկաթայի Անգլիական դրամատանից Մայր Աթոռին հասանելի գումարն ստանայ և փոխադրի Սինոդ: Թ. 557.

— Հոկտեմբ. 2-ին Սինոդը լսելով Էջմիածնի ելեքորական կայարանի մեքենավար Ղարախանեանի առաջարկը վանքի արտերը ջրելու համար ջրհորներից ջուր հանելու մասին, որոշեց տալ Ղարախանեանին 2000 ռ. այդ նպատակի համար: Թ. 558.

— Հոկտեմբ. 7-ին Սինոդը լսելով Ղզլարի փոխանորդութիւնը Վլադիկավկազ փոխադրելու գործը, որոշեց ամբողջ գործը ամենախոնարհ յայտարարութեամբ մատուցանել ի բարեհաճ տնօրէնութիւն Նորին Սրբութեան: Թ. 565.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով հանգուցեալ Կատարինէ Միքայէլեան Նադիրեանցի կտակի գործը, որոշեց հանգուցեալի կտակի պատճէնը ամենախոնարհ յայտարարութեամբ մատուցանել Նորին Սրբութեան ի գիտութիւն: Թ. 566.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով Դարաչիչակի շրջանում առանձին գործակալութիւն կազմելու գործը, որոշեց ամ-

բողջ գործը մատուցանել նորին Սրբութեանը ի բարեհաճ տնօրէնութիւնս թ. 567.

— Հոկտ. 9-ին Սինոդը լսելով Գանձակի վանքապատկան քարվանսարան և խանութները կապալով տալու գործը, որոշեց թող տալ Գանձակի հոգևոր կառավարութեանը վանքապատկան քարվանսարան կապալով տալու Ազա Ալի Մամադ Իրզա օղլուն երեք տարի ժամանակով տարեկան երկու հազար ռուբլով և միաժամանակ այս օրոշման մասին յայտնել Վրաստանի թեմի առաջնորդին թ. 574.

— Հոկտ. 12-ին Սինոդը լսելով Վաղարշապատ գիւղացի Գասար Սղազադեանի ձեռնագրութեան գործը, որոշեց ընդունել նորան հոգևոր կոչման մէջ և առաջարկել Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսին ձեռնագրել նորան քահանայ Վաղարշապատ գիւղի Ս. Շողակաթ երկրորդ ծխական եկեղեցու վրեայ թ. 580.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով հանդուցեալ աշըղ Զիւտնու տպարանին մնացած 211 ռ. 38 կ. պարտքի գործը, որոշեց պատուիրել տպարանի վարչութեան պարտքի տեղ պահել հանդուցեալի երգերի ժողովածուից 500 օր., իսկ մնացեալ օրինակները տալ Զիւտնու այրուն թ. 585.

— Հոկտեմբ. 14-ին Սինոդը լսելով Հմայեակ վարդապետ Տէր-Սարգսեանին Նրեանի փոխ-թեմակալի պաշտօնից ազատ համարելու և Գեղարդայ վանքը ուղարկելու գործը, որոշեց յետ կանչել նորան Էջմիածին և տալ հոկտեմբ. 1-ից միաբանական ռոճիկ թ. 593.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով նորին Վեհափառութեան սեպտ. 25-ի, թ. 30 կանդակը, որոշեց նախ՝ նորին Սրբութեան թ. 30 կանդակի համաձայն Խորէն վարդապետ Մուրադբէգեանին ազատ համարել նոր-Բայազէդի գործակալի պաշտօնից և տալ նորան հոկտ. 1-ից միաբանական ռոճիկ և ապա՝ թող տալ Խորէն վարդապետին գործակալական գործերը յանձնելու ժամանակաւորապէս Սարգիս քահանայ Ազարեանին թ. 594.

— Հոկտեմբ. 16-ին Սինոդը լսեց կաթողիկոսական

հրաւիրականների ճանապարհածախսի մասին զեկուցումը և գտնելով հաշիւները ուղիղ ու կանոնաւոր, որոշեց գործը կարճել, Թ. 597.

— Նոյն օրը Սինօդը լսելով Ալէքսանդրապօլ քաղաքի բնակիչ Եղիշէ Տէր-Աւագեանցի ձեռնադրութեան գործը, որոշեց՝ լսելով պ. պրոկուրորի բողոքը և բաւական համարելով Ալիխան փոքր գիւղի համար ընծայացուի պատրաստականութիւնը, որը աւարտել է Ալէքսանդրապօլու Ս. Փրկիչ եկեղեցու ծխական գպրոցը, թողնել բողոքը առանց հետեւանքի և իրաւունք տալ Եղիշէ Տէր-Աւագեանցին քահանայ ձեռնադրելու Ալիխան գիւղի համար, Թ. 597.

— Նոյն օրը Սինօդը լսեց Իսահակ սարկաւազի կուսակրօն հոգեւորականութիւնից հեռանալու զեկուցումը և որոշեց Իսահակ սարկաւազ Տէր-Ղազարեանին ազատ համարել կուսակրօն սարկաւազի կոչումից և դասել նորան աշխարհականների դասը, յայտնելով այդ մասին Գանձակի նահանգապետին: Թ. 599.

— Նոյն օրը Սինօդը լսելով այրի Թադուհի Զանփուլադեանի խնդիրը, որոշեց թոյլ տալ նրան Կաղզուան աւանի գերեզմանատանը կառուցանել իւր հաշուով մատուռ: Թ. 600.

— Նոյն օրը Սինօդը լսելով Մամբրէ վարդապետի հոգեւոր կոչումից ազատ կացուցանելու գործը, որոշեց նախ՝ ազգիս Վեհափառ Հայրապետի կոնդակի համաձայն ազատ համարել Մամբրէ վարդապետ Մէլիք-Ագամեանցին հոգեւոր կոչումից, դասելով նորան աշխարհականների շարքը և ապա՝ այդ մասին տալ տեղեկութիւն Երեւանի նահանգապետին: Թ. 606.

— Նոյն օրը Սինօդը լսելով Հօթին (Хотинь) քաղաքի եկեղեցական կալուածքի գործը, որոշեց, Բեսսարարիոյ կոնսիստորիայի միջնորդութիւնը յարգելով, թոյլ տալ նրան Խօթին քաղաքի եկեղեցական կալուածքը աճուրդով տալ որոշ ժամանակով: Թ. 606.

— Հոկտեմբ. 19-ին Սինոդը լսելով Նովորուզու գիւղի եկեղեցու նորոգութեան գործը, որոշեց թոյլ տալ Նովորուզու գիւղի ծխականներին նորոգելու իրենց եկեղեցին, ծախսելով համաձայն համախօսականի 1500 ռուբլի թ. 614.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով Վանական Կառավարութեան յայտարարութիւնը Տ. Ղևոնդ եպիսկոպոսի հրաժարականի մասին նոյն կառավարութեան նախագահութիւնից, որոշեց, ի նկատի առնելով, որ Նորին Վեհափառութեան յանուն Տ. Գէորգ արքեպիսկոպոսի կոնդակով, Վանական բոլոր պաշտօնների համար ընտրութիւն է նշանակուած, կարճել այս գործը թ. 615.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով Քութայիսի Աշոտ քահանայ Տէր-Իսրայէլեանին գործակալութիւնից հեռացնելու գործը, որոշեց, ի նկատի առնելով, որ գործակալներին նշանակելը կախուած է թեմակալ առաջնորդներից, Քութայիսի ծխականների խնդիրը մերժել թ. 617.

— Նոյն օրը Սինոդը լսելով Աղէքսանդրապոլ քաղաքի ծխատէր Մկրտիչ քահանայ Աֆրիկեանին ս. Նշան եկեղեցուց ս. Աստուածածին եկեղեցին փոխադրելու գործը, որոշեց, անհիմն և անկանոն համարելով Մկրտիչ քահանայ Աֆրիկեանի փոխադրութիւնը ս. Նշան եկեղեցուց Ս. Աստուածածին եկեղեցին, պատուիրել Երևանի Կոնսիստորիային կրկին նշանակել նրան հովիւ Ս. Նշան եկեղեցու ծխականների թ. 618.

— Հոկտեմբ. 23-ին Սինոդը լսելով Վեհափառ Կաթողիկոսի կոնդակը Ներսէս ծ. վարդ. Խարախանեանին, Մխիթար ծ. վարդ. Տէր-Մկրտչեանին, Մեսրոպ ծ. վարդ. Տէր-Մովսիսեանին և Կարապետ ծ. վարդ. Տէր-Մկրտչեանին եպիսկոպոս ձեռնադրելու մասին, որոշեց յանձնել Տ. Արիստակէս վարդապետին երգութեանը յիշեալ նուիրեալներին ըստ սահմանուած կարգի, Սինոդի անդամների ներկայութեամբ, ամսոյս 24-ին առաւօտեան ժամը 11-ին թ. 619.

— Նոյն օրը Սինօգը լսելով Մուխրանեան փողոցի կալուածքի փոխարկութեան գործը, որոշեց պատուիրել Տիխիսի վանքապատկան կալուածքների կառավարչին փոխարինել Մայր Աթոռի կալուածքը, որ գտնուում է Մուխրանեան փողոցի անկիւնում, Շիրյեանի պարսպ գետնի հետ, իսկ եթէ այն անհնար լինի — Պապկովի տան հետ և քաղաքային վարչութեան հետ համաձայնութեան դալուց յետոյ, կալուածների փոխարինութեան պայմանագրի նախագծի մի օրինակը ուղարկել Սինօգիս վերջնական տնօրինութեան համար: Թ. 620.

— Նոյն օրը Սինօգը լսելով Բագու քաղաքի բնակիչ հանգուցեալ Եղիա Գալստեան Բուդաղեանի կտակի գործը, և ստացած լինելով Վեհ. Հայրապետից, Նորին Սրբութեան տրամադրութեան տակ դրուած յիշեալ կտակի 2000 ռուբլին, որոշեց Վեհ. Հայրապետի կոնդակի համեմատ 2000 ռ. իբրև անձեռնմխելի գումար, փոխարկելով տոկոսաբեր տոմսերի պահել գանձարանում Մայր Աթոռի ճեմարանի անունով, միայն տոկոսիքը ճեմարանի պէտքին գործադրելու պայմանաւ և հրամայել Սինօգի գանձապահին այդ գումարը մտցնել Աթոռային դրամների տուժարի մէջ: Թ. 628.

— Հոկտեմբ. 26-ին Սինօգը լսելով Սեանայ վանքի $\frac{1}{2}$ դես. հողը կապալով տալու գործը, որոշեց թոյլ տալ Սեանայ վանքի վանահօրը արքունի կալուածների կառավարիչ պ. Մերձիխովսկու հետ պայման կապել վանքապատկան $\frac{1}{2}$ դես. հողը կապալով տալու համար վեց տարի ժամանակով: Թ. 632.

— Նոյն օրը Սինօգը լսելով Ղուշչի գիւղացի Մատթէոս Տէր-Միքայէլեանցի ձեռնադրութեան գործը որոշեց՝ ձեռնադրել Մատթէոս Տէր-Միքայէլեանցին քահանայ Ախալքալաք գաւառի Դերէ գիւղի ծխականների վրայ: Թ. 640.

— Նոյն օրը Սինօգը լսելով Զանջալու գիւղացի Անդրէաս Ոսկանեանի ձեռնադրութեան գործը, որոշեց թոյլ

տալ Ղարաբաղի կոնսիստորիային ընդունել Անդրէաս Ոսկանեանցին ի հոգևոր կոչումն և առաջադրել թեմի առաջնորդին ձեռնադրել նորան քահանայ Արէշու գաւառի Բլէշ գիւղի վրայ:

— Նոյն օրը Սինօդը լսելով Դաշբուռուն գիւղացի Ազիզ Տէր-Անդրէասեանի գործը, որոշեց նախ՝ թոյլ տալ երևանի Կոնսիստորիային ընդունել Ազիզ Տէր-Անդրէասեանին ի հոգևոր կոչումն և ապա՝ յանձնարարել Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսին ձեռնադրել նորան քահանայ Դաշբուռուն գիւղի ծխականների վրայ. Թ. 643.

